

Ilya Kabakov, 2017

THE BALL

Årets skulptur, Kistefos-museet, Jevnaker, Oppland

Tekst: William Flatmo, Kistefos-museet

Foto: mur+betong, ITAR-TASS Photo Agency/Alamy Stock Photo

Ilya Kabakov

er en russisk-amerikansk kunstner med jødisk bakgrunn, født i Dnipropetrovsk i det som da var Den ukrainske sosialistiske sovjetrepublikk.

Fra 1950-tallet og til slutten av 1980-tallet bodde og arbeidet han i Moskva.

Siden 90-tallet har han bodd og arbeidet på Long Island, New York, sammen med sin kone og samarbeidspartner Emilia Kabakov. Paret representerte Russland på Venezia-biennalen i 1993 og Whitney-biennalen i 1997.

Ilya Kabakov er den første russiskfødte levende kunstner som har stilt ut på Hermitage-museet i St. Petersburg. Han er representert med verk ved bl.a. Museum of Modern Art i New York, Musée d'Art Contemporain Georges Pompidou i Paris og Nasjonalmuseet i Oslo. Sistnevnte eier det sentrale arbeidet *Garbage Man* (1988–95).

Etter seks tiår som aktiv kunstner, først i det tidligere Sovjetunionen og dernest på Long Island i USA, har Ilya Kabakov med sine installasjoner og malerier markert seg som en sentral konseptkunstner. Gjennom kunsten observerer og reflekterer Kabakov rundt den menneskelige virkeligheten, ofte med utgangspunkt i minnene fra det gamle Sovjet, eller et annet utopisk og menneskeskapt prosjekt. Felles for flere av disse politiske eller økonomiske fallerte systemene, er en sterk menneskelig visjon, gjennomføringsevne og overbevisning. I likhet med den greske kongen Sisyfos, som for sine udåder, så vel som personlige overbevisninger, ble dømt til daglig å rulle den samme stenen opp en bakke i all evighet.

Mens den greske myten har en lærdom og moral, og Kabakovs verk derfor kunne henspille på menneskets utilfredshet og

hverdagens monotoni, oppleves kunstnerens nikk til fortellingen mer som en refleksjon over menneskets trang til å utforske, til å skape, til å erobre, og til å nå toppen. Sisyfos er ikke her alene, men hjelpes av flere gjennom samhold og lagarbeid. Således understreker kunstneren betydningen av det kollektive og det humane, fremfor det individuelle, der man strever etter å holde seg på toppen av livets fjell.

Installasjonen med sin plassering midt i naturen kan videre sees som en kommentar til menneskets relasjon til naturen. Mennesket har alltid søkt å kontrollere og overvinne naturkreftene, men gang på gang seirer naturen. Vendt mot syd er det som om ballen blir et symbol på solen i sin bane fra øst mot vest, der vi enten hjelper den opp eller holder den igjen på sin vei ned.

www.ilya-emilia-kabakov.com

www.kistefos.museum.no

Sisyfos ble dømt til daglig å rulle den samme stenen opp en bakke i all evighet. Den greske myten har en lærdom og moral. Kabakovs *The Ball* kunne dermed sies å henspille på menneskets utilfredshet og hverdagens monotoni, men kunstnerens nikk til fortellingen oppleves mer som en refleksjon over menneskets trang til å utforske, til å skape, til å erobre, og til å nå toppen

Fundamentert med plate på mark

I begynnelsen av mars fikk Tronrud Bygg en henvendelse fra Stiftelsen Kistefos-Museet om vi kunne se på muligheten for å støpe årets nye skulptur – The Ball av Ilya Kabakov. Vi hadde også tidligere utført betongarbeider for Kistefos, blant annet fundamentering for skulpturen Path of silence av Jeppe Hein.

Skulpturen var på dette tidspunktet kun skisser fra kunstner. Betongdelen var planlagt som et ni meter høyt menneskeskapt fjell i sort betong.

Etter flere møter med Norconsult og Unicon for å se om dette var gjennomførbart slik kunstner ønsket, ble det beslut-

The Ball av Ilya Kabakov:

Å STØPE ET FJELL

Tekst: Ole Einar Rongved, Tronrud BYGG

Foto: Tronrud BYGG og mur+betong

tet at det skulle foretas en prøvestøp for å se om 'fjellet' kunne realiseres i plasstøpt betong.

Da prøvestøpen var ferdig, ble det gjennomført en befaring med alle involverte parter hvor vi besluttet at prosjektet skulle gjennomføres.

'Fjellet' ble fundamentert med plate på mark. For å kunne forskale flater som ensidig forskaling uten staghull, ble det etablert et midlertidig stålbæresystem utvendig og innvendig rundt skulpturen. 'Fjellet' ble delt opp i fire støpetapper, fordelt på totalt 200 m³ betong og 10 tonn armering. Hver enkelt forskalingsflate var

Byggherre:	Stiftelsen Kistefos-museet
RIB:	Norconsult Hønefoss.
Entreprenør:	betong: Tronrud Bygg AS.
Leverandør:	betong: Unicon Hønefoss
Byggeår:	2017

unik og ble tegnet ut av Norconsult. For betongleverandøren var det en utfordring å skulle blande inn 7 % svart farge og samtidig beholde støpligheten, idet farge påvirker synken (utbredelsen).

Billedkavalkaden viser forskaling og støping av 'fjellet'.

For å kunne forskale flater som ensidig forskaling uten staghull, ble det etablert et midlertidig stålbæresystem ut- og innvendig

Fjellet' ble delt opp i fire støpeetapper, fordelt på totalt 200 m³ betong og 10 tonn armering

